



Anti-pestprotocol

Maart 2020

Inhoudsopgave

Inleiding	3
1. Pesten	
1.1 Wat is pesten?	4
1.2 Plagen en pesten	4
1.3 Mogelijke oorzaken van pesten	4
1.4 Vormen van pestgedrag	4
1.5 Verschillende rollen	6
2. Aanpak pestgedrag	
2.1 Vijfsporenbeleid	8
2.2 Handelen bij pestgedrag	8
3. Gebruikte middelen	
3.1 Signalering	8
3.1.1 PRIMA methode	8
3.1.2 Sociogram	8
3.2 Interventies om pesten te voorkomen of terug te dringen	8
3.2.1 Schoolbrede interventies	8
3.2.2 Klassikale interventies	9
3.2.3 Individuele interventies	10
4. Stappenplan	
4.1 De docenten	10
4.2 De mentor	10
4.3 De zorgcoördinator	10
4.4 De teamleider	11
4.5 De vertrouwenspersoon	11
4.6 Anti-pestcoördinator	11
4.7 Het zorgteam	11
4.8 De ouders	11
4.9 De leerling(en) zelf	12
Literatuur en links	13

Inleiding

Voor u ligt het *anti-pestprotocol* van praktijkschool De Linie. Het protocol maakt deel uit van ons beleid een veilige school te realiseren. Het bevat richtlijnen op basis waarvan pestgedrag op onze school kan worden voorkomen, gesignaleerd, bestreden en opgelost.

Alle leerlingen van praktijkschool De Linie willen wij in staat stellen om gedurende hun verblijf op onze school hun diploma te behalen en daarnaast uit te groeien tot zelfstandige jonge mensen die de overgang naar de volwassenheid aankunnen en een plaats in onze samenleving weten te verwerven. Bij iedere leerling vragen wij ons af wat deze leerling nodig heeft om zich optimaal te kunnen ontplooiën. Hierbij staan zowel de onderwijsbehoeften als de ondersteuningsbehoeften centraal. De mentor en docenten stemmen hun aanpak af op wat de leerling en de klas nodig heeft. Zij richten zich op de positieve aspecten van de leerlingen en de klas en zetten deze in om doelen te bereiken. Op een planmatige manier wordt gewerkt aan het groepsproces en het scheppen van een zo veilig mogelijk schoolklimaat. Hierbij worden activiteiten en instrumenten ingezet om de saamhorigheid in de klas te versterken en leerlingen meer inzicht te leren krijgen in hun eigen gedrag en in hun rol binnen de groep.

Alles wat we willen doen voor onze leerlingen valt of staat bij de signalering en/of melding van negatief gedrag. Ons beleid is erop gericht om alle volwassenen (het schoolpersoneel en de ouders) en ook de jongeren op de hoogte te brengen, van alles wat de school wil doen om een zo veilig mogelijk schoolklimaat te scheppen. Het heeft als belangrijkste doel om het vertrouwen van allen te winnen op een gebied waar nog te vaak wantrouwen overheerst.

Wij als praktijkschool De Linie vinden het belangrijk dat we onze leerlingen een veilige plek kunnen bieden, waar we op een sportieve en vriendelijke manier met elkaar omgaan, op basis van duidelijke regels. Wij nemen dan ook duidelijk stelling tegen pesten: pesten is onacceptabel. Dergelijk gedrag vraagt om een duidelijke en consequente reactie/actie van alle betrokken partijen, waaronder de school. Omdat er niet één passend antwoord is op handelen tegen pesten, wordt elke situatie afzonderlijk bekeken.

Dit protocol heeft als doel om alle betrokkenen (leerlingen, ouders, docenten en onderwijsondersteunend personeel (OOP) van school) te informeren over de wijze waarop wij als school werken om een zo veilig mogelijk schoolklimaat te scheppen.

1. Pesten

1.1 Wat is pesten?

Pesten wordt vaak als volgt omschreven: "Pesten is het systematisch uitoefenen van psychische en/of fysieke mishandeling door een leerling of een groep leerlingen van één of meer klasgenoten, die niet in staat zijn zichzelf te verdedigen" (van der Meer, 2002). Op het moment van pesten zijn partijen niet meer gelijkwaardig aan elkaar (de pester voelt zich verheven boven de gepeste). Hiermee is pesten een vorm van geweld en daarmee grensoverschrijdend en bedreigend. Het slachtoffer kan hierbij ernstige psychische of fysieke schade oplopen. In een klas waar gepest wordt, kunnen alle leerlingen slachtoffer worden.

1.2 Plagen en pesten

In tegenstelling tot pesten is er bij plagen sprake van gelijkwaardigheid. Het plagen gebeurt vaak spontaan, het duurt niet lang en is onregelmatig. Er is geen sprake van een scheve machtsverhouding. De rollen liggen niet vast: de ene keer plaagt de één, de andere keer plaagt de ander. Plagen gebeurt zonder kwade bijbedoelingen en wordt daarom vaak ervaren als leuk, plezierig en grappig.

1.3 Mogelijke oorzaken van pesten

Pesten of gepest worden gaat samen met verscheidene factoren. Zowel persoonlijke factoren als omgevingsfactoren kunnen aanleiding zijn betrokken te raken bij pesten. Onderzoek wijst uit dat zowel slachtoffers als pesters vaker last hebben van overgewicht en thuis door familie vaak om hun uiterlijk gepest worden. Actief sportende leerlingen blijken eveneens vaker betrokken te zijn bij pesten, maar zijn zelf minder vaak het slachtoffer. Daarbij blijkt een negatieve psychosociale omgeving op school samen te hangen met pestgedrag. De schoolomgeving kan pesten aanwakkeren doordat:

1. docenten weinig om de leerlingen geven;
2. leerlingen niets te verliezen hebben op school;
3. leerlingen door de docenten met weinig respect worden behandeld;
4. leerlingen selectief worden achtergesteld;
5. de straffen per leerling verschillen en/of
6. leerlingen zich minder verbonden voelen met school.

Niet alleen de schoolomgeving draagt bij aan het pesten en gepest worden. Kinderen met problemen in hun woonwijk worden eerder slachtoffer van pesten. Bovendien blijken bepaalde factoren zoals kindermishandeling en huiselijk geweld kinderen eerder tot pesten te kunnen aanzetten of tot slachtoffer te kunnen maken (Meyer-Adams, N. & Conner, B.T. (2008), Natvig, G.K., Albrektsen, G., & Qvarnstrøm, U., 2001).

1.4 Vormen van pestgedrag

Er zijn veel vormen van pestgedrag. De rode draad is vaak het systematische en herhalende karakter van het gedrag. Zie onderstaande kolom voor een overzicht van vormen van pestgedrag.

Verbaal:

- vernederen, belachelijk maken
- jennen als het object zich in de klas wil/moet uiten (denk aan spreekbeurten, beurten in de klas, groepsdiscussies, etc.)
- (uit)schelden
- (be)dreigen
- (voortdurend) met bijnamen aanspreken

Schriftelijk:

- beledigende teksten
- onaangename of bedreigende briefjes schrijven
- onaangename of bedreigende (digitale) berichten versturen (via bijv. Whats-app of iMessage).
- onaangename of bedreigende mailtjes schrijven, dergelijke taal verspreiden via social media (bijv. via Facebook, Instagram, Snapchat, etc.)
- zonder toestemming gebruik maken van foto's van anderen of aanmaken van accounts van/voor/over anderen op social media.

Fysiek:

- trekken aan kleding, duwen en sjoeren
- schoppen en slaan
- krabben en aan haren trekken
- wapens gebruiken

Achtervolgen:

- opjagen en achterna lopen
- in de val laten lopen, klemzetten of -rijden
- opsluiten

Uitsluiten:

- doodzwijgen en negeren
- uitsluiten van feestjes en andere klassenactiviteiten buiten school
- uitsluiten bij groepsopdrachten, gymmen/sporten, toernooien etc.
- uitsluiten via social media of digitale berichtendiensten (bijv. kinderen uitsluiten van een klassenwhats-appgroep).

Stelen en vernielen:

- afpakken van kledingstukken, schooltas, schoolspullen, etc.
- klieren op iemands schriften, agenda, schoolboeken, etc.
- (school)spullen en -tassen laten 'wegraken', in de prullenbak doen of buiten verstoppen
- banden lekprikken, fiets beschadigen

Afpersen:

- dwingen om geld of spullen af te geven
- het afdwingen om iets voor de pester te doen

1.5 Verschillende rollen

Pesten is een groepsproces, waarbij jongeren in een groep in verschillende rollen betrokken zijn. Hoe verschillend de situaties ook zijn waarbij sprake is van pesten, vaak voltrekken deze zich volgens een vast patroon met daarbij behorende rollen:

Passief of provocerend slachtoffer

Pester

Middengroep: verdediger, buitenstaander en meeloper

Mogelijke kenmerken passief slachtoffer:

- Zenuwachtig en onzeker
- Bedachtzaam
- Gevoelig
- Stil
- Als ze aangevallen worden, gaan ze huilen of trekken zich terug
- Negatief zelfbeeld
- Eenzaam
- Lichamelijk zwakker

Mogelijke kenmerken provocerend slachtoffer:

- Combinatie van zenuwachtig en agressief reactiepatroon
- Concentratieproblemen
- Veroorzaken irritatie en spanning
- Soms hyperactief
- Provocerend gedrag
- Driftig

Mogelijke kenmerken pester:

- Kan agressief (fysiek, verbaal en non-verbaal) zijn tegenover anderen
- Positieve houding ten opzichte van geweld
- Impulsief
- Behoeft om te overheersen
- Vijandigheid naar de omgeving
- Weinig invoelingsvermogen
- Fysiek sterker
- Kan populair zijn

Mogelijke kenmerken middengroep:

De meeste jongeren in de middengroep zijn niet direct betrokken bij de pesterijen. Deze middengroep bestaat uit verdedigers, buitenstaanders en meelopers. Zij kunnen ervoor zorgen dat het pestende kind zich gesterkt voelt. De middengroep is medebepalend voor het voortduren van de pesterijen. Als de middengroep de gepeste jongere te hulp komt of tegen de pester zegt dat hij moet ophouden, verandert de situatie aanzienlijk. Het pesten wordt dan minder vanzelfsprekend. Het kan ook helpen wanneer jongeren die minder betrokken zijn bij het pesten de docent inlichten.

Mogelijke kenmerken verdedigers:

- Komen af en toe op voor het slachtoffer
- Zijn meestal populair in de groep
- Worden aardig gevonden
- Hebben invloed in de klas
- Kunnen helpen het pesten te stoppen

Mogelijke kenmerken buitenstaanders:

- Pesten niet, maar doen ook niets om het pesten te stoppen
- Merken vaak niet dat er gepest wordt of willen het niet weten
- Durven vaak niets tegen het pesten te doen, omdat ze zelf bang zijn om gepest te worden

Mogelijke kenmerken meelopers:

- Pesten actief mee, maar beginnen niet met pesten
- Zijn vaak bang om zelf het slachtoffer van pesten te worden
- Ze kunnen ook het stoere gedrag interessant vinden en denken daardoor populair in de groep te kunnen worden
- Versterken het succes van de pestende kinderen door op een afstandje toe te kijken en te lachen om wat er gebeurt

2. Aanpak pestgedrag

Uit onderzoek is gebleken dat een schoolbrede aanpak het meest effectief is in het verminderen van pesten op scholen (Wurf, 2012). In de schoolbrede aanpak worden meerdere interventies tegelijk ingezet, waardoor betere resultaten worden behaald. Praktijkschool De Linie hanteert meestal een systeem dat aansluit bij (onderdelen uit) de vijfsporenaanpak (Meer, B. van der, 2002).

2.1 Vijfsporenaanpak

In deze aanpak wordt pesten als een systematisch probleem gezien dat niet op te lossen valt met een enkele interventie op één niveau. Daarom worden in de schoolbrede aanpak interventies op verschillende niveaus (op individueel en klassikaal niveau/school niveau) gecombineerd ingezet.

1. De school neemt zijn algemene verantwoordelijkheid:

- de school werkt aan een zo goed mogelijke schoolcultuur en sfeer waarin veiligheid van alle leerlingen, docenten en onderwijsondersteunend personeel voorop staat
- de school werkt actief aan een samenwerking met ouders
- de school neemt stelling tegen pesten
- de school zorgt dat alle functionarissen – schoolleiding, teamleiders, zorgcoördinatoren, mentoren en docenten – voldoende informatie hebben over pesten in het algemeen en het aanpakken van pesten in de eigen groep en de eigen school in het bijzonder.

2. De school biedt steun aan de gepeste:

- het probleem wordt serieus genomen; de leerling kan zijn of haar verhaal doen
- er wordt uitgezocht wat er precies gebeurt
- er wordt overlegd over mogelijke oplossingen
- er wordt zo nodig hulp ingeroepen van het zorgteam of externe hulpverlening/ondersteuning

3. De school biedt steun aan de pester:

- de leerling wordt geconfronteerd met zijn gedrag en de gevolgen hiervan voor de pester
- er wordt geprobeerd de achterliggende oorzaken van het pestgedrag boven tafel te krijgen
- er wordt zo nodig hulp ingeroepen van het zorgteam of externe hulpverlening/ondersteuning

4. De school betreft de groep/rest van de klas bij het oplossen van het pestprobleem:

- de mentor bespreekt zo nodig met een groep/de klas het pesten en benoemt de rol van alle leerlingen hierin
- er wordt gesproken over mogelijke oplossingen en hoe de groep/de klas kan bijdragen aan een verbetering van de situatie

- de mentor komt hier na verloop van tijd bij de klas op terug (follow-up gesprekken)
- de mentor onderneemt preventieve activiteiten om pesten in een groep/de klas tegen te gaan, bijvoorbeeld door het organiseren van activiteiten en samenwerkingsopdrachten waarmee gewerkt wordt aan het creëren van een vriendelijke en veilige sfeer in de klas, het verbeteren van de onderlinge relaties tussen leerlingen en het vergroten van het bewustzijn van de leerlingen.

5. De school biedt steun aan de ouders van de gepeste en de pester:

- ouders van een gepeste leerling worden serieus genomen; zij kunnen hun verhaal doen
 - ouders die daarom vragen kunnen informatie en advies krijgen over pesten en de manieren waarop dit kan worden aangepakt
 - er wordt samengewerkt tussen school en ouders om het pestprobleem aan te pakken
 - de eerste prioriteit van de school is te zorgen voor een veilig klimaat. Daarnaast is ook een doel om de weerbaarheid van de leerlingen te vergroten. Leerlingen (pester en gepeste) willen geaccepteerd worden en verlangen ernaar om zich prettig en zelfverzekerder te voelen. Begeleiding/training kan hierbij ondersteunen. Deze begeleiding of training kan intern gegeven worden, maar ouders kunnen ook doorverwezen worden naar externe ondersteuning
- *Per individueel geval wordt bekeken welke interventie(s) er op welk(e) niveau(s) nodig zijn.

2.2 Handelen bij pestgedrag

Wanneer er sprake is van pestgedrag, wordt er gehandeld volgens bovenstaand vijfsporenaanpak. In onderstaande tabel is uitgewerkt wie verantwoordelijk is/zijn voor de uitvoering van de verschillende onderdelen.

Onderdeel	Wie
Gesprek leerling(en)	Mentor en/of zorgcoördinator
Afspraken maken leerling(en)	Mentor en/of zorgcoördinator
Maatregelen leerling(en)	Teamleider/directie/zorgcoördinator
Ouders informeren	Mentor en/of zorgcoördinator
Ouders uitnodigen voor gesprek	Mentor en/of zorgcoördinator
Klassenobservatie	Zorgcoördinator
Leerlingbespreking	Docenten/mentor/zorgcoördinator
Handelingsadviezen docenten	Zorgcoördinator/teamleider/zorgteam/mentor
Aanmelden zorgteam	Mentor/zorgcoördinator/teamleider
Registratie Magister/Ontwikkelingsperspectiefplan (OPP)	Teamleider/zorgcoördinator/directie

1 Het Zorgteam op praktijkschool De Linie bestaat uit: teamleider onderbouw, teamleider bovenbouw, zorgcoördinator/orthopedagoog en zorgcoördinator/schoolpsycholoog

3. Gebruikte middelen

3.1 Signalering

Praktijkschool De Linie maakt gebruik van verschillende instrumenten om de veiligheidsbeleving van leerlingen op school te monitoren (oa Veiligheidsmonitor en PROZO). De uitkomsten van deze instrumenten worden gebruikt om te komen tot een gericht plan van aanpak, zowel schoolbreed als op individueel- of klasniveau.

3.1.1. PRIMA methode

De aanpak van onze school is in eerste instantie gericht op het voorkomen van respectloos gedrag op school. Daarom doet onze school veel aan preventie. We werken met o.a. onderdelen van Leefstijl, sociale vaardigheidslessen (SOVA) en met de anti-pestmethode PRIMA.

PRIMA bestaat uit een lessenserie van 6 lessen van ongeveer 45 minuten, welke van het eerste leerjaar tot en met het derde leerjaar wordt aangeboden. De lessen zijn gekoppeld aan de film 'Spijt'. Bij de lessenserie is een handleiding voor docenten beschikbaar en voor de leerlingen zijn werkboekjes aanwezig.

PRIMA richt zich op drie aspecten:

- 1) *Het groepsproces*: PRIMA maakt de leerlingen bewust van hun rol in de groep en de daarbij behorende verantwoordelijkheid voor de sfeer in de groep. De groepsnorm wordt verschoven van 'niet pesten' en naar 'ingrijpen/verdedigen' in plaats van toekijken.
- 2) *Weerbaarheid*: PRIMA leert de leerlingen vaardigheden en strategieën aan om erom te kunnen gaan met peestsituaties.
- 3) *Prosociaal gedrag*: PRIMA leert de leerlingen vaardigheden om strategieën aan waarmee ze hun prosociale gedrag versterken.

De mentoren van het eerste en tweede leerjaar van praktijkschool De Linie worden geschoold om pesten te signaleren en om op een eenduidige manier ermee om te gaan. De mentoren volgen de e-learning module van PRIMA. De e-learning module is beschikbaar op elearning.veiligheid.nl. Iedere docent kan daar zelf een account aanmaken. De module duurt ongeveer één uur, maar kan in eigen tempo, en desgewenst in delen gevolgd worden. Het bevat informatie over de PRIMA methode, theorie over pesten, rollen in peestsituaties, welke acties wanneer gepast zijn etc.

3.1.2 Sociogram

Het sociogram is een vragenlijst om sociale verbindingen die in een groep spelen zichtbaar te maken. Deze vragenlijst wordt indien nodig ingezet en door elke leerling ingevuld. De mentor verwerkt dit in een overzicht en kan hierop inspelen.

3.2 Interventies om pesten te voorkomen of terug te dringen

3.2.1 Schoolbrede interventies

Zoals eerder beschreven in paragraaf 1.3 zijn bepaalde factoren van invloed op het betrokken kunnen raken bij pesten. Zo blijkt een positieve relatie met de docent en een gevoel van betrokkenheid van een leerling bij de school een beschermende invloed te hebben op het voorkomen van negatief gedrag van leerlingen. Van belang is dat de relatie tussen de docent en de leerling gebaseerd is op wederzijds respect en dat leerlingen zich rechtvaardig behandeld voelen. Daarnaast zal een gemotiveerde en doelgerichte leerling minder de behoefte hebben zich op een negatieve manier te laten gelden.

Naast het schoolreglement waarin afspraken staan omschreven waar iedereen op praktijkschool De Linie zich aan dient te houden om een zo veilig mogelijk schoolklimaat te creëren, heeft de school ook vaste regels en afspraken opgesteld tegen pesten. Het schoolpersoneel is geïnformeerd over de afspraken en het stappenplan m.b.t. pesten.

Er wordt gebruik gemaakt van een gecoördineerd toezichtstelsel tijdens pauzes. Zowel de docenten als het onderwijsondersteunend personeel houden toezicht in en om de school tijdens pauzes. Daarnaast wordt gebruik gemaakt van camerabewaking.

3.2.2 Klassikale interventies

Tijdens de wekelijkse mentorlessen wordt aandacht besteed aan het welbevinden van de leerlingen, onderlinge relaties en het bevorderen van het saamhorigheidsgevoel. Wanneer de mentor signaleert dat er gepest wordt in de klas, onderneemt deze hierin actie door klassikale en individuele gesprekken en het maken van duidelijke afspraken.

In alle leerjaren staan sociale vaardigheidslessen, lessen over social media, mediawijsheid en digitaal pesten op het programma in de mentorlessen, maar ook bij bijvoorbeeld het vak Informatiekunde en Lifestyle.

Andere activiteiten die bijdragen aan een positieve sfeer in de klas zijn klassenuitjes, sportdagen, excursies, projectweken, samenwerkingsopdrachten en de jaarlijkse goede-doelenactie.

Naast de groepsbesprekingen die meerdere malen per schooljaar plaatsvinden, worden opvallende zaken (waaronder opvallend gedrag) besproken binnen het zorgteam (met toestemming van ouders) en zo nodig wordt er een plan opgesteld. Dit kan een individueel plan van aanpak zijn (in overleg met een leerling) of een groepsplan.

3.2.3 Individuele interventies

Het sociale welbevinden van alle leerlingen wordt gedurende de hele schoolperiode intensief gevolgd door de mentoren. De mentor is voor de leerling het eerste aanspreekpunt. Leerlingen kunnen altijd bij de mentor terecht, wanneer zij tegen problemen aanlopen op school (bijv. pesten). Daarnaast heeft de mentor regelmatig mentorgesprekken met de leerlingen. De mentor bespreekt de voortgang van de leerlingen met de zorgcoördinator en/of teamleider. De mentor, de zorgcoördinator en de teamleider kunnen daarnaast het zorgteam inschakelen voor advies m.b.t. ondersteuning van een leerling, uiteraard met toestemming van ouders.

Het zorgteam kan een leerling doorverwijzen naar extra ondersteuning buiten of binnen de school. Praktijkschool De Linie biedt intern sociale vaardigheidslessen, een weerbaarheidstraining (Rots & Water) en een groepsounselingsprogramma over seksualiteit, relatie en weerbaarheid (Girls' Talk & Boys' Talk) aan. Deze trainingen worden gegeven door docenten die hiervoor speciaal geschoold zijn. De trainingen vinden in groepsverband plaats. Daarnaast bestaan er mogelijkheden voor individuele begeleiding.

Leerlingen en ouders kunnen ook altijd terecht bij de vertrouwenspersoon met problemen van vertrouwelijke aard, bijvoorbeeld op het gebied van pesten, (seksuele) intimidatie, discriminatie of agressie. De vertrouwenspersoon op school kan klachten bespreken of indien nodig doorverwijzen.

4. Het stappenplan

In onderstaand stappenplan worden de rollen van verschillende betrokkenen in en rond school beschreven:

4.1. De docenten/OOP

De (vak)docenten en het onderwijsondersteunend personeel hebben vooral een signalerende rol. Wanneer zij pestgedrag waarnemen of redenen hebben om pesten te vermoeden, wordt er van hen verwacht dat zij hierop adequaat reageren en een melding doen aan de mentor en/of zorgcoördinator.

4.2. De mentor

- Indien daar aanleiding toe bestaat, besteedt de mentor in zijn/haar klas expliciet aandacht aan pestgedrag tijdens een groeps gesprek. Hierbij worden de rollen van de pester, het slachtoffer en de middengroep benoemd.
- Wanneer het pesten plaatsvindt in klassenverband, praat de mentor met de gepeste en de pester apart. Vervolgens organiseert de mentor een gesprek tussen beide leerlingen en probeert tot goede afspraken te komen.
- Hij/zij bespreekt direct het vervolgtraject indien het pesten zich herhaalt.
- Hij/zij praat met de klas. Dit is belangrijk in verband met de het herstellen van de groeps sfeer en om te benadrukken welke verantwoordelijkheid ieder groeps lid heeft.
- Indien het probleem zich herhaalt, meldt de mentor het gedrag aan de zorgcoördinator en/of de teamleider van de leerling(en). De zorgcoördinator en/of de teamleider krijgt op papier een overzicht met ondernomen acties en afspraken van de mentor met leerlingen.

4.3 De zorgcoördinator

- De zorgcoördinator neemt de rol van de mentor en schaduwmentor over, bij afwezigheid of herhaling van het pestgedrag en wanneer het pesten het klassenverband overstijgt.

- Hij/zij heeft zo nodig een gesprek met de gepeste en de pester apart of organiseert direct (naar eigen inzicht) een gesprek tussen beiden.
- In het contact met de pester is het doel driedig, namelijk: 1. confronteren; 2. mogelijke achterliggende problematiek op tafel krijgen; 3. helderheid geven over het vervolgtraject bij herhaling van pesten.
- In het contact met de gepeste wordt gekeken of hij sociaal gedrag vertoont, op basis waarvan hij een gemakkelijk doelwit vormt voor pesters.
- Hij/zij adviseert zo nodig, zowel aan de pester als de gepeste, hulp op vrijwillige basis door het zorgteam.
- Hij/zij stelt alle betrokken ouders op de hoogte wanneer er sprake is van recidief gedrag, verzoekt hen om met hun kind te praten en stelt hen op de hoogte van het vervolgtraject: recidief gedrag kan leiden tot verdere maatregelen richting de leerling. Maatregelen worden doorgevoerd door de zorgcoördinator of de teamleider (zie 4.4).
- Hij/zij bespreekt de mogelijkheden tot hulp met de ouders.
- Hij/zij betreft in alle situaties waarin pesten een rol speelt, de anti-pestcoördinator (zorgcoördinator).
- Hij/zij zorgt voor een terugkoppeling van alle informatie aan de mentor.

4.4 De teamleider

- Hij/zij kan overgaan tot een (interne) maatregel bij recidief gedrag.
- Hij/zij kan direct overgaan tot een (interne) maatregel bij ernstig pest gedrag.

4.5 De vertrouwenspersoon

- Leerlingen, ouders en medewerkers kunnen, desgewenst in het geheim, bij de vertrouwenspersoon terecht met problemen van vertrouwelijke aard, bijvoorbeeld op het terrein van pesten, (seksuele) intimidatie, discriminatie of agressie. De vertrouwenspersoon op school kan klachten bespreken of indien nodig doorverwijzen.

4.6 Anti-pestcoördinator

- Binnen praktijkschool De Linie is één van de zorgcoördinatoren tevens de anti-pestcoördinator. De anti-pestcoördinator treedt op als adviseur van de directie voor het anti-pestbeleid.
- De mentor is het eerste aanspreekpunt m.b.t. problemen van leerlingen. De anti-pestcoördinator kan een ondersteunende rol hebben bij de aanpak en is aanspreekpunt wanneer leerling en ouders er niet uitkomen met de mentor/zorgcoördinator/teamleider.
- De anti-pestcoördinator zal altijd in overleg met leerling, ouders, mentor, zorgcoördinator, teamleider en zorgteam handelen.

4.7 Zorgteam

- Het zorgteam ondersteunt waar nodig mentoren, zorgcoördinatoren en teamleiders tijdens de verschillende fasen in het proces.
- Het zorgteam biedt op vrijwillige basis begeleiding aan leerlingen (pester/gepeste).
- Het zorgteam kan leerlingen en ouders adviseren in een doorverwijzing naar externe hulp.

4.8 De ouders

- Ouders die merken of vermoeden dat hun kind gepest wordt, nemen contact op met de school. Het centrale aanspreekpunt voor zowel ouders als leerlingen is als altijd de mentor. Mentoren zijn bereikbaar via de schoolmail of telefonisch.
- Na het contact met de mentor, kan desgewenst met de zorgcoördinator een afspraak worden gemaakt.

- De directie is in laatste instantie het aanspreekpunt voor alle zaken die het onderwijs en de gang van zaken op school betreffen.

4.9 De leerling(en) zelf

In de aanpak wordt de rol van de leerling/leerlingen niet altijd genoemd. We hopen een klimaat te ontwikkelen waarin leerlingen hulp kunnen/durven vragen aan medewerkers van de school en elkaar. Daarnaast hopen wij dat leerlingen leren om elkaar aan te spreken, elkaar kunnen ondersteunen en feedback kunnen ontvangen.

Literatuur en links

Literatuur

Dekker, S. (2013). *Aanpak van pesten in het onderwijs*. Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Dekker, S. (2014). *Plan van aanpak tegen pesten – een jaar later*. Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Meer, B., van der (2002). *Pesten op School*. Assen, Koninklijke van Gorcum.

Meyer-Adams, N. & Conner, B.T. (2008). *School violence: bullying behaviors and the psychosocial school environment in middle schools*. *Children and Schools*, 30.

Natvig, G.K., Albrektsen, G., & Qvarnstrøm, U. (2001). *School related stress experiences as a risk factor for bullying behavior*. *Journal of Youth and Adolescence*, 30.

Nederlands Jeugd Instituut (z.j.). *Pesten voorkomen of terugdringen: wat werkt?* Geraadpleegd op: http://www.nji.nl/nl/WatWerkt_Pesten_folder.pdf

Rooijen, K. van & Udo, N. (2013). *Wat werkt tegen pesten?* Nederlands Jeugd Instituut.

Ruigrok, J. (2010). *Handboek alles over pesten*. Oirschot, Quirijn.

Wurf, G. (2012). *High school anti-bullying interventions: an evaluation of curriculum approaches and the method of shared concern in four Hong Kong international schools*. *Australian Guidance and Counseling*.

Links

Voor meer informatie, kijk op:

www.pestweb.nl

www.schoolenveiligheid.nl

www.nji.nl